

Minister Inwestycji i Rozwoju

**Wytoczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków
Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania
przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020**

Zatwierdzam / Zatwierdzam z upoważnienia

Artur Soboń

Minister Inwestycji i Rozwoju

(zatwierdzono elektronicznie)

Warszawa, 9 sierpnia 2019 r.

Spis treści

Wykaz skrótów	3
Rozdział 1 – Podstawa prawna.....	4
Rozdział 2 – Słownik pojęć	5
Rozdział 3 – Cel i zakres Wytucznych	10
Rozdział 4 – Wsparcie na rzecz rozwoju przedsiębiorców i pracowników.....	10
Podrozdział 4.1 – Podmiotowy System Finansowania usług rozwojowych	10
Podrozdział 4.2 – Baza Usług Rozwojowych.....	18
Podrozdział 4.3 – Poprawa zarządzania, rozwoju kapitału ludzkiego oraz wsparcie procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach.....	21
Rozdział 5 – Wsparcie przedsiębiorców i pracowników wspomagające proces zmiany	22
Rozdział 6 – Kontrole projektów PSF	24

Wykaz skrótów

BUR – Baza Usług Rozwojowych

IK UP – Instytucja Koordynująca Umowę Partnerstwa

IP PO WER – Instytucja Pośrednicząca Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój
2014-2020

IZ PO - Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym

IZ RPO - Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

PO – Program Operacyjny

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

PPP – Partnerstwo Publiczno-Prywatne

PSF – Podmiotowy System Finansowania

RPO – Regionalny Program Operacyjny

Rozdział 1 – Podstawa prawna

- 1) Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020, zwane dalej „Wytycznymi”, zostały opracowane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1431, z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawą”.
- 2) Warunki i procedury określone w Wytycznych wynikają w szczególności z:
 - a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym”;
 - b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470, z późn. zm.);
 - c) dokumentu pn. *Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa*¹;
 - d) ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.);
 - e) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie rejestru podmiotów świadczących usługi rozwojowe (Dz. U. poz. 1678).

¹ Dokument jest dostępny na stronie internetowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/umowa-partnerstwa/>.

Rozdział 2 – Słownik pojęć

Określenia użyte w Wytycznych oznaczają:

- 1) **Administrator BUR** – podmiot odpowiedzialny za nadzorowanie prawidłowego funkcjonowania BUR, zarządzanie kontami i uprawnieniami użytkowników BUR oraz dbający o bezpieczeństwo BUR i zawartych w nim danych. Funkcję Administratora BUR pełni Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
- 2) **Administrator Regionalny BUR** – podmiot odpowiedzialny za zarządzanie kontami i uprawnieniami pracowników IZ RPO lub innych osób lub instytucji wskazanych przez IZ RPO w celu wdrażania projektu PSF;
- 3) **Beneficjent** – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 oraz w art. 63 rozporządzenia ogólnego;
- 4) **Baza Usług Rozwojowych (BUR)** – internetowa baza usług rozwojowych, obejmująca rejestr podmiotów zapewniających świadczenie usług rozwojowych należytej jakości współfinansowanych ze środków publicznych, prowadzona w formie systemu teleinformatycznego przez Administratora BUR. BUR umożliwia w szczególności obsługę następujących procesów:
 - publikację ofert usług rozwojowych przez podmioty świadczące usługi rozwojowe wraz z danymi identyfikującymi te podmioty,
 - dokonywanie zapisów na poszczególne usługi rozwojowe,
 - zamieszczanie ogłoszeń o zapotrzebowaniu na usługi rozwojowe,
 - dokonywanie oceny usług rozwojowych zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych,
 - zapoznanie się z wynikiem ocen usług rozwojowych dokonanych przez pozostałych uczestników usług;
- 5) **certyfikowanie** – proces, w wyniku którego osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, po uzyskaniu pozytywnego wyniku walidacji, otrzymuje od uprawnionego podmiotu certyfikującego dokument potwierdzający nadanie określonej kwalifikacji²;
- 6) **Instytucja Zarządzająca (IZ)** – instytucja, o której mowa w art. 125 rozporządzenia ogólnego;

² Definicja certyfikowania zgodna z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).

- 7) **Karta Podmiotu** – formularz, który stanowi załącznik do regulaminu BUR, określający zakres informacji wynikających z rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie rejestru podmiotów świadczących usługi rozwojowe, które przedstawia podmiot ubiegający się o wpis do BUR, zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz dostępny na stronie www.uslugirozwojowe.parp.gov.pl;
- 8) **Karta Usługi** – formularz, który stanowi załącznik do regulaminu BUR, określający zakres informacji umożliwiających zarejestrowanie danej usługi rozwojowej w BUR, zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz dostępny na stronie www.uslugirozwojowe.parp.gov.pl;
- 9) **kwalfikacja** – zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący³;
- 10) **Operator** – podmiot odpowiedzialny za realizację projektu Podmiotowego Systemu Finansowania i dystrybucję wsparcia na rzecz przedsiębiorców i pracowników, w tym w szczególności za rekrutację przedsiębiorców do projektu, pomoc w wyborze odpowiedniej usługi rozwojowej oraz za zawieranie i rozliczanie umów wsparcia zawartych z przedsiębiorcami;
- 11) **osoba odchodząca z rolnictwa** – osoba podlegająca ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2019 r. poz. 299, z późn. zm.) (KRUS) z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, zamierzająca podjąć zatrudnienie lub inną działalność pozarolniczą, objętą obowiązkiem ubezpieczenia społecznego na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.) (ZUS);
- 12) **osoba zwolniona** – osoba pozostająca bez zatrudnienia, która utraciła pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu i nie posiada jednocześnie źródła dochodu z tytułu innej

³ Definicja kwalifikacji zgodna z art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).

działalności zarobkowej wykonywanej w wymiarze równym lub większym niż połowa wymiaru czasu pracy lub nie jest jednocześnie osobą samozatrudnioną;

- 13) **outplacement** – zaplanowane, kompleksowe działania, mające na celu skuteczną organizację procesu zwolnień poprzez zaprojektowanie i udzielenie pomocy zwalnianym pracownikom w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej, w tym przede wszystkim prowadzące do utrzymania lub podjęcia i utrzymania zatrudnienia, a także wsparcia osób odchodzących z rolnictwa;
- 14) **podejście popytowe** – mechanizm dystrybucji środków EFS dający możliwość dokonania samodzielnego wyboru usług rozwojowych przez przedsiębiorcę oraz odpowiadający na indywidualne potrzeby rozwojowe przedsiębiorcy;
- 15) **podmiot świadczący usługi rozwojowe** – przedsiębiorca lub instytucja, którzy świadczą usługi rozwojowe i dokonują rejestracji w BUR za pomocą Karty Podmiotu w trybie określonym w regulaminie BUR;
- 16) **Podmiotowy System Finansowania (PSF)** – system dystrybucji środków EFS przeznaczonych na wspieranie rozwoju przedsiębiorców i pracowników oparty na podejściu popytowym wdrażany w ramach RPO;
- 17) **pracownik** – personel, o którym mowa w art. 5 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art.107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), przez który należy rozumieć:
 - a) pracownika w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040, z późn. zm.);
 - b) osobę świadczącą usługi na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145) stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło;
 - c) właściciela, pełniącego funkcje kierownicze;
 - d) wspólnika, w tym partnera prowadzącego regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiącego z niego korzyści finansowe;
- 18) **pracownik o niskich kwalifikacjach** – osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie, zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 (UNESCO). Definicja poziomów wykształcenia (ISCED) została zawarta w

Wytucznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, w części dotyczącej wskaźników wspólnych EFS monitorowanych we wszystkich priorytetach inwestycyjnych. Poziom wykształcenia (ISCED) jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Osoby przystępujące do projektu należy wykazać raz, uwzględniając najwyższy ukończony poziom ISCED;

- 19) **pracownik przewidziany do zwolnienia** – pracownik, który znajduje się w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracownika lub który został poinformowany przez pracodawcę o zamiarze nieprzedłużenia przez niego stosunku pracy lub stosunku służbowego i nie posiada jednocześnie źródła dochodu z tytułu innej działalności zarobkowej wykonywanej w wymiarze równym lub większym niż połowa wymiaru czasu pracy lub nie jest jednocześnie osobą samozatrudnioną;
- 20) **pracownik zagrożony zwolnieniem** – pracownik zatrudniony u pracodawcy, który w okresie 12 miesięcy poprzedzających przystąpienie tego pracownika do projektu dokonał rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracowników zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. z 2018 r. poz. 1969) lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy - w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników - albo dokonał likwidacji stanowisk pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych lub technologicznych. Pracownik ten nie posiada jednocześnie źródła dochodu z tytułu innej działalności zarobkowej wykonywanej w wymiarze równym lub większym niż połowa wymiaru czasu pracy lub nie jest jednocześnie osobą samozatrudnioną;
- 21) **projekt** – projekt, o którym mowa w art. 2 pkt 18 Ustawy;
- 22) **przedsiębiorca** – podmiot, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292);
- 23) **przedsiębiorstwo wysokiego wzrostu** – przedsiębiorstwo o największym potencjale do generowania nowych miejsc pracy w regionie w porównaniu do innych przedsiębiorstw, tj. wykazujące w okresie ostatnich trzech lat średnioroczny przyrost przychodów o 20% i więcej;

- 24) **regulamin BUR** – dokument określający zasady oraz warunki funkcjonowania BUR oraz prawa i obowiązki użytkowników BUR, zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz dostępny na stronie www.uslugirozwojowe.parp.gov.pl;
- 25) **rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014** – rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;
- 26) **rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013** – rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1);
- 27) **System Oceny Usług Rozwojowych** – dokument, który stanowi załącznik do regulaminu BUR, określający zasady dokonywania oceny usług rozwojowych przez przedsiębiorcę, pracowników oraz podmioty świadczące usługi rozwojowe, zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz dostępny na stronie www.uslugirozwojowe.parp.gov.pl;
- 28) **technologie kompensacyjne i asystujące** – technologie, których uruchomienie lub zastosowanie umożliwia lub ułatwia osobom ze szczególnymi potrzebami korzystanie z produktów lub usług na zasadzie równości z innymi;
- 29) **uczestnik projektu** – uczestnik projektu finansowanego ze środków EFS w rozumieniu Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- 30) **umowa o dofinansowanie** – decyzja o dofinansowaniu projektu, o której mowa w art. 2 pkt 2 Ustawy, lub umowa, o której mowa w art. 2 pkt 26 lit. a Ustawy;
- 31) **umowa wsparcia** – umowa zawierana pomiędzy Beneficjentem a przedsiębiorcą, określająca warunki dofinansowania, realizacji i rozliczania usług rozwojowych;
- 32) **usługa rozwojowa** – usługa mająca na celu nabycie, potwierdzenie lub wzrost wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych przedsiębiorców lub ich pracowników, w tym przygotowująca do uzyskania kwalifikacji, lub pozwalająca na ich rozwój.
- 33) **walidacja** - sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji⁴.

⁴ Definicja walidacji zgodna z art. 2 pkt 22 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).

Rozdział 3 – Cel i zakres Wytycznych

- 1) Wytyczne określają ujednoczone warunki i procedury dotyczące realizacji wsparcia skierowanego do przedsiębiorców i pracowników w projektach finansowanych z EFS, w ramach PO WER i RPO.
- 2) Wytyczne są skierowane do IP PO WER oraz IZ RPO na lata 2014 – 2020.
- 3) Wytyczne stosuje się do projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8v *Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian*, o którym mowa w rozporządzeniu ogólnym. W przypadku zastosowania podejścia popytowego w ramach Priorytetów Inwestycyjnych innych niż Priorytet Inwestycyjny 8v, warunki i procedury określone w Wytycznych stosuje się analogicznie do tych Priorytetów, celem zapewnienia spójności udzielanego wsparcia.
- 4) IZ RPO i IP PO WER zapewniają, że właściwa instytucja będąca stroną umowy w ramach PO zobowiązuje Beneficjenta w umowie o dofinansowanie do stosowania Wytycznych.
- 5) IZ RPO i IP POWER zapewniają, że wszystkie projekty współfinansowane z EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian, są zgodne z politykami horyzontalnymi, w szczególności z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji. Warunki i procedury wdrażania, a także przykłady zastosowania w ramach różnych form wsparcia ww. polityk horyzontalnych zostały określone w Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.

Rozdział 4 – Wsparcie na rzecz rozwoju przedsiębiorców i pracowników

Podrozdział 4.1 – Podmiotowy System Finansowania usług rozwojowych

- 1) PSF spełnia co najmniej poniższe wymogi:
 - a) zgodnie z podejściem popytowym gwarantuje przedsiębiorcy możliwość dokonania swobodnego wyboru usług rozwojowych w ramach oferty dostępnej w BUR, odpowiadających na potrzeby przedsiębiorcy, w szczególności co do ich zakresu

merytorycznego, rodzaju usługi, miejsca i terminu realizacji, ilości i wartości usług, z zastrzeżeniem pkt 5-9;

b) jest zintegrowany z BUR – wybór usług rozwojowych przez przedsiębiorcę/uczestnika projektu następuje wyłącznie przy wykorzystaniu funkcjonalności BUR oraz po uzyskaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego (numer ID wsparcia) przypisanego do danej umowy wsparcia;

c) dystrybucja środków EFS jest dokonywana m.in. w oparciu o system refundacji połączony z promesą lub zaliczką⁵, lub system bonowy. W przypadku przyjęcia systemu bonowego jako mechanizmu dystrybucji środków EFS w ramach PSF, IZ RPO ma możliwość określenia stawek jednostkowych dla poszczególnych kategorii usług rozwojowych zgodnie z metodologią wyliczenia wydatków podlegających rozliczeniu na podstawie uproszczonych metod rozliczania, o których mowa w Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

2) PSF jest wdrażany w ramach projektu wybranego do dofinansowania w ramach RPO w trybie przewidzianym w art. 38 Ustawy.

3) IZ RPO zapewnia, że wsparcie w ramach projektu PSF jest skierowane wyłącznie do mikro, małych i średnich przedsiębiorców, spełniających kryteria określone dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w art. 2 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 oraz ich pracowników.

4) IZ RPO zapewnia, przede wszystkim poprzez zastosowanie preferencji w poziomie dofinansowania usługi rozwojowej, że wsparcie w ramach projektu PSF jest skoncentrowane w szczególności na:

a) pracownikach w wieku 50 lat lub więcej;

b) pracownikach o niskich kwalifikacjach;

c) przedsiębiorstwach wysokiego wzrostu;

⁵ O zastosowaniu zaliczek wobec przedsiębiorców decyduje IZ RPO, przy czym (o ile IZ RPO zdecyduje się na uruchomienie systemu zaliczkowego) procedury przyznania i rozliczenia zaliczki są określone w umowie o dofinansowanie.

- d) przedsiębiorcach, którzy uzyskali wsparcie w postaci analizy potrzeb rozwojowych lub planów rozwoju w ramach Działania 2.2 PO WER;
 - e) usługach rozwojowych kończących się zdobyciem lub potwierdzeniem kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, zarejestrowanych w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji oraz posiadających nadany kod kwalifikacji;
 - f) przedsiębiorcach prowadzących działalność gospodarczą na terenie miast średnich⁶ oraz miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze⁷.
- 5) IZ RPO może określić maksymalną kwotę wsparcia (np. pulę bonów edukacyjnych, kwotę promesy na refundację kosztów zakupu usług rozwojowych) przypadającą na jednego przedsiębiorcę w danym okresie rozliczeniowym określonym przez IZ RPO (np. w okresie 12 miesięcy lub w innym okresie objętym umową wsparcia) oraz maksymalną kwotę dofinansowania pojedynczej usługi rozwojowej dla jednego przedsiębiorcy lub pracownika wydelegowanego przez przedsiębiorcę.
- 6) IZ RPO może określić maksymalną kwotę dofinansowania pojedynczej usługi rozwojowej w przeliczeniu na jedną godzinę usługi dla jednego przedsiębiorcy lub pracownika wydelegowanego przez przedsiębiorcę. Określenie maksymalnej wartości dofinansowania pojedynczej godziny usługi rozwojowej może zostać dokonane w oparciu o metodologię opracowaną przez IZ RPO na potrzeby realizacji projektu PSF.
- 7) W uzasadnionych przypadkach IK UP może podjąć decyzję o wprowadzeniu maksymalnej kwoty dofinansowania pojedynczej usługi rozwojowej w przeliczeniu na jedną godzinę usługi dla jednego przedsiębiorcy lub pracownika wydelegowanego przez przedsiębiorcę obowiązującej dla wszystkich projektów wdrażanych w ramach poszczególnych RPO, zgodnej z metodologią opracowaną przez IK UP. W przypadku, gdy kwota ta jest wyższa niż kwota określona przez IZ RPO, zgodnie z procedurą wskazaną w pkt 6, IZ RPO może zastosować niższą kwotę dofinansowania pojedynczej usługi rozwojowej w przeliczeniu na jedną godzinę usługi dla jednego przedsiębiorcy lub

⁶ Przez miasta średnie należy rozumieć miasta powyżej 20 tys. mieszkańców, z wyłączeniem miast wojewódzkich lub mniejsze, z liczbą ludności 15-20 tys. mieszkańców będące stolicami powiatów. Lista miast średnich wskazana jest w załączniku nr 1 do dokumentu „Delimitacja miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze” opracowanego na potrzeby Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

⁷ Przez miasto średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze należy rozumieć miasto zidentyfikowane jako jedno z miast średnich w największym stopniu tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Lista miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze wskazana jest w załączniku nr 2 do dokumentu „Delimitacji miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze” opracowanego na potrzeby Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

pracownika wydelegowanego przez przedsiębiorcę dla projektów PSF realizowanych na terenie danego regionu.

- 8) Stosując zasadę należytego zarządzania finansami IZ RPO może określić maksymalny poziom dofinansowania usługi rozwojowej, której cena znacząco odbiega od cen analogicznych usług dostępnych na rynku. Rozwiązanie to ma zastosowanie w przypadku, gdy nie została określona jednolita maksymalna kwota dofinansowania pojedynczej usługi rozwojowej, zgodnie z procedurą określona w pkt 6.
- 9) IZ RPO zapewnia, że poziom dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej (np. usługi doradczej lub szkoleniowej rozumianej jako jedna zamknięta forma wsparcia) lub poziom dofinansowania wartości jednego bonu (w systemie bonowym) wynosi nie mniej niż 50% kosztów kwalifikowalnych usługi rozwojowej. IZ RPO może określić wyższy poziom dofinansowania usługi rozwojowej, w odniesieniu do:
 - a) branż, sektorów, typów działalności, wielkości przedsiębiorstwa, miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, kategorii pracowników, których wsparcie jest szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji celów polityki regionalnej,
 - b) grup docelowych i usług rozwojowych, o których mowa w pkt 4 lit. a-c i e- przy czym maksymalny poziom dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej nie może przekroczyć 80% kosztów kwalifikowalnych tej usługi.
- 10) Koszt podatku od towarów i usług (VAT) nie stanowi kosztu kwalifikowalnego usługi rozwojowej.
- 11) Do wydatków ponoszonych przez uczestników projektu PSF, o których mowa w pkt 3, nie mają zastosowania Wytyczne Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, w tym w szczególności wymóg stosowania zasady konkurencyjności w procesie wyboru usług rozwojowych za pośrednictwem BUR.
- 12) Kwalifikowanie kosztów usługi rozwojowej jest możliwe w przypadku, gdy zostały spełnione łącznie co najmniej poniższe warunki:
 - a) zgłoszenie na usługę rozwojową zostało zrealizowane za pośrednictwem BUR;
 - b) wydatek został rzeczywiście poniesiony na zakup usługi rozwojowej;

- c) wydatek został prawidłowo udokumentowany;
 - d) usługa rozwojowa została zrealizowana zgodnie z założeniami, tj. zgodnie z programem, formą, na warunkach i w wymiarze czasowym określonym w Karcie Usługi;
 - e) usługa zakończyła się wypełnieniem ankiety oceniającej usługi rozwojowe, zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych.
- 13) W ramach projektu PSF nie jest możliwe kwalifikowanie kosztów usługi rozwojowej, która:
- a) polega na opracowaniu analizy potrzeb rozwojowych lub planu rozwoju przedsiębiorcy lub grupy przedsiębiorców – w przypadku przedsiębiorców i pracowników, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.2. PO WER;
 - b) dotyczy funkcjonowania na rynku zamówień publicznych lub wdrażania strategii wejścia na zagraniczne rynki zamówień publicznych – w przypadku przedsiębiorców i pracowników, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.2. PO WER;
 - c) dotyczy zasad realizacji przedsięwzięć w formule PPP oraz przygotowania oferty do przedsięwzięcia realizowanego w formule PPP lub procesu negocjacji – w przypadku przedsiębiorców i pracowników, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.2. PO WER;
 - d) dotyczy zwiększania zdolności adaptacyjnych mikro, małych i średnich przedsiębiorców poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem, w tym zarządzania zasobami ludzkimi – w przypadku przedsiębiorców i pracowników, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.21 PO WER;
 - e) dotyczy zwiększania zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie procesów innowacyjnych – w przypadku przedsiębiorców i pracowników, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.21 PO WER;
 - f) dotyczy zwiększania zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie sukcesji w firmach rodzinnych – w przypadku

przedsiębiorców i pracowników, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.21 PO WER;

- g) dotyczy zwiększenia zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie rekomendowanym przez sektorowe rady do spraw kompetencji – w przypadku przedsiębiorców i pracowników, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.21 PO WER;
- h) dotyczy zwiększenia zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców w trudnościach lub ponownie podejmujących działalność gospodarczą – w przypadku przedsiębiorców i pracowników, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.21 PO WER;
- i) dotyczy zwiększenia zdolności adaptacyjnych przedsiębiorców poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie wdrażania i rozwoju technologii kompensacyjnych i asystujących – w przypadku przedsiębiorców i pracowników, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Działania 2.21 PO WER;
- j) jest świadczona przez podmiot, z którym przedsiębiorca jest powiązany kapitałowo lub osobowo, przy czym przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się w szczególności:
 - i. udział w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej,
 - ii. posiadanie co najmniej 20% udziałów lub akcji spółki,
 - iii. pełnienie funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika,
 - iv. pozostawanie w stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności w wyborze podmiotu świadczącego usługę rozwojową, w szczególności pozostawanie w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli;
- k) obejmuje koszty niezwiązane bezpośrednio z usługą rozwojową, w szczególności koszty środków trwałych przekazywanych przedsiębiorcom lub ich pracownikom, koszty dojazdu i zakwaterowania, z wyłączeniem kosztów związanych z pokryciem specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami,

które mogą zostać sfinansowane w ramach projektu PSF w ramach mechanizmu racjonalnych usprawnień, o którym mowa w Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020⁸;

l) dotyczy kosztów usługi rozwojowej, której obowiązek przeprowadzenia na zajmowanym stanowisku pracy wynika z odrębnych przepisów prawa (np. wstępne i okresowe szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, szkolenia okresowe potwierdzające kwalifikacje na zajmowanym stanowisku pracy);

m) jest świadczona przez podmiot pełniący funkcję Operatora lub partnera w danym projekcie PSF.

14) IZ RPO zapewnia, że weryfikacja i zatwierdzenie dokumentów zgłoszeniowych oraz podpisanie umowy wsparcia z przedsiębiorcą następuje w terminie do 10 dni roboczych od dnia złożenia przez przedsiębiorcę poprawnie wypełnionych oraz kompletnych dokumentów zgłoszeniowych.

15) IZ RPO zapewnia, że weryfikacja i zatwierdzenie dokumentów rozliczeniowych przedkładanych przez przedsiębiorców następuje bez zbędnej zwłoki, tj. w możliwie najkrótszym terminie, określonym w umowie o dofinansowanie zawartej z Beneficjentem realizującym projekt PSF.

16) Koszty pojedynczej usługi rozwojowej w zakresie niedofinansowanym w ramach PSF mogą stanowić wkład własny w projekcie. IZ RPO określa poziom wymaganego wkładu własnego w dokumentacji dotyczącej naboru projektu PSF.

17) IZ RPO zapewnia, że Beneficjent, na podstawie umowy o dofinansowanie, prowadzi bieżącą kontrolę i monitoring realizacji wsparcia, w tym w szczególności kontroluje prawidłowość realizacji projektu zgodnie z postanowieniami rozdziału 6 oraz monitoruje postęp rzeczowy projektu zgodnie z Wytycznymi Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.

18) IZ RPO zapewnia, że pomoc publiczna oraz pomoc *de minimis* w projekcie PSF są udzielane zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach krajowych

⁸ Nie dotyczy kosztów wyżywienia przedsiębiorców i pracowników biorących udział w usłudze, a także materiałów edukacyjnych i szkoleniowych niezbędnych do realizacji usługi, które stanowią integralny koszt usługi rozwojowej.

i unijnych, w tym w szczególności w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013, w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073).

- 19) IZ RPO zapewnia, że w przypadku, gdy jeden przedsiębiorca przekroczył dozwolony limit pomocy *de minimis*, o którym mowa w art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013, może być mu udzielana pomoc publiczna na szkolenia (zgodnie z art. 31 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) lub pomoc publiczna na usługi doradcze (zgodnie z art. 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014).
- 20) Wkład prywatny wnoszony przez przedsiębiorcę zgodnie z intensywnością pomocy określoną w art. 18 ust. 2 oraz w art. 31 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 wyliczany jest w odniesieniu do kosztów usługi rozwojowej objętych dofinansowaniem, zgodnie z warunkami, o których mowa w pkt 7. Wkład ten podlega sumowaniu z kosztami usługi rozwojowej, które nie zostały objęte tym dofinansowaniem.
- 21) Przed uruchomieniem wsparcia w ramach PSF, IZ RPO zawiera z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości porozumienie określające zakres i zasady współdziałania IZ RPO oraz Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w zakresie zapewnienia przedsiębiorcom możliwości skorzystania z pomocy o charakterze szkoleniowym i doradczym poprzez funkcjonowanie BUR i PSF oraz przetwarzania danych osobowych uczestników projektu PSF będących użytkownikami BUR.
- 22) IZ RPO może upoważnić Operatora do weryfikacji poprawności wypełnienia Karty Usługi zamieszczonej w BUR (tj. zgodności Karty Usługi z zapisami instrukcji jej wypełnienia), dla usługi rozwojowej, która ma zostać dofinansowana w projekcie PSF.
- 23) Efektywność działania projektu PSF w danym regionie podlega cyklicznemu badaniu ewaluacyjnemu prowadzonemu na poziomie krajowym we współpracy z właściwą IZ RPO oraz organizacjami reprezentującymi grupy docelowe wsparcia, które uwzględnia w szczególności: użyteczność PSF dla przedsiębiorców i pracowników w procesie realizacji ich celów rozwojowych, poziom dostępności i przejrzystości zastosowanych rozwiązań dla uczestników projektu, dostępność usług rozwojowych dla pracowników znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy,

w tym zwłaszcza pracowników powyżej 50 roku życia oraz pracowników o niskich kwalifikacjach. Pierwsze badanie ewaluacyjne powinno nastąpić nie później niż w okresie dwóch pierwszych lat od rozpoczęcia realizacji projektów PSF w danym regionie.

- 24) Rekomendacje sformułowane w wyniku badania ewaluacyjnego, o którym mowa w pkt 23, stanowią podstawę dla opracowania i wdrożenia ewentualnej modyfikacji PSF przez właściwą IZ RPO, przy czym opracowanie założeń przedmiotowej modyfikacji powinno nastąpić w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego nie później niż w terminie sześciu miesięcy od dnia otrzymania rekomendacji, wskazujących kierunki działań naprawczych lub w innym terminie wskazanym w raporcie ewaluacyjnym.

Podrozdział 4.2 – Baza Usług Rozwojowych

- 1) Dofinansowanie kosztów realizacji usług rozwojowych ze środków EFS w ramach projektu PSF jest możliwe wyłącznie na usługi rozwojowe wpisane do BUR za pomocą Karty Usługi przez podmioty świadczące usługi rozwojowe spełniające wymogi, o których mowa w rozdziale 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie rejestru podmiotów świadczących usługi rozwojowe.
- 2) Możliwe jest również finansowanie usług rozwojowych, wpisanych do BUR, prowadzących do uzyskania kwalifikacji, dla których etapy walidacji i certyfikowania odbywają się w podmiotach do tego uprawnionych, niezarejestrowanych w BUR⁹. Etapy walidacji i certyfikowania odbywające się w podmiotach do tego uprawnionych, niezarejestrowanych w BUR, nie mogą stanowić odrębnej usługi rozwojowej. Muszą być powiązane z usługą rozwojową prowadzącą do uzyskania kwalifikacji, oferowaną przez podmiot wpisany do BUR. W takim przypadku Karta Usługi musi wskazywać podmioty lub kategorie podmiotów uprawnione do przeprowadzenia procesów walidacji lub certyfikowania, prowadzących do uzyskania kwalifikacji:
 - a) uprawnionych do realizacji tych procesów zgodnie z ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji lub

⁹ Zmiana będzie obowiązywać od 1 października 2019 r., pod warunkiem przeprowadzenia przez PARP wymaganych modyfikacji technicznych w BUR, niezbędnych do wprowadzenia tej zmiany.

- b) uprawnionych do realizacji tych procesów na mocy innych przepisów prawa lub
 - c) uprawnionych do wydawania dokumentów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji, w tym w zawodzie lub
 - d) organów władz publicznych lub samorządów zawodowych, uprawnionych do wydawania dokumentów potwierdzających kwalifikację na podstawie ustawy lub rozporządzenia.
- 3) Administrator BUR lub inne upoważnione przez niego osoby lub instytucje mają prawo do weryfikacji w podmiocie świadczącym usługi rozwojowe przestrzegania warunków wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie rejestru podmiotów świadczących usługi rozwojowe poprzez:
- a) analizę oświadczeń zawierających informacje o spełnianiu tych warunków oraz analizę danych wprowadzonych przez podmioty wpisane do BUR,
 - b) sprawdzenie stanu faktycznego w podmiocie wpisanym do BUR, w celu potwierdzenia prawdziwości informacji zawartych we wniosku o wpis do BUR oraz w zakresie spełnienia warunków, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie rejestru podmiotów świadczących usługi rozwojowe
- zgodnie z postanowieniami regulaminu BUR.
- 4) Możliwe jest złożenie przez przedsiębiorcę zamówienia na konkretną usługę rozwojową za pomocą odrębnej funkcjonalności BUR, m.in. w sytuacji, gdy usługi rozwojowe, na które zgłaszane jest zapotrzebowanie, nie są dostępne w BUR.
- 5) BUR zapewnia możliwość dokonania oceny usługi rozwojowej przez przedsiębiorcę delegującego pracowników do udziału w usłudze rozwojowej, pracowników przedsiębiorcy uczestniczących w usłudze rozwojowej, osoby biorące udział w usłudze rozwojowej z własnej inicjatywy oraz podmiot świadczący usługi rozwojowe w ramach Systemu Oceny Usług Rozwojowych.
- 6) BUR umożliwia weryfikację następujących elementów prawidłowości wydatków ponoszonych w ramach projektu PSF:

- a) ceny usługi rozwojowej opisanej w dokumencie księgowym (cena usługi rozwojowej opisana w dokumencie księgowym powinna być równa lub niższa od ceny wskazanej w Karcie Usługi¹⁰);
 - b) zgłoszenia uczestnictwa w usłudze rozwojowej;
 - c) spełnienia obowiązku oceny usługi rozwojowej - zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych;
 - d) nazwy podmiotu, daty przeprowadzenia usługi rozwojowej, tytułu usługi rozwojowej, imienia i nazwiska uczestnika/ów projektu, liczby godzin i programu usługi rozwojowej, numeru ID wsparcia.
- 7) Administrator BUR nadaje uprawnienia Administratora Regionalnego BUR na wniosek właściwej IZ RPO.
- 8) IZ RPO nie może wprowadzać ograniczeń geograficznych odnoszących się do podmiotów świadczących usługi rozwojowe oraz w odniesieniu do miejsca realizacji usługi rozwojowej. W przypadku szkoleń zagranicznych, IZ RPO może upoważnić Operatora do dodatkowej weryfikacji racjonalności takiego wydatku.
- 9) Nie jest możliwe dofinansowanie ze środków EFS tworzenia regionalnych rejestrów usług rozwojowych lub innych alternatywnych baz lub rejestrów publicznych, które powielają zadania realizowane w ramach BUR.
- 10) Funkcjonowanie BUR podlega cyklicznemu badaniu ewaluacyjnemu prowadzonemu na poziomie krajowym. Pierwsze badanie ewaluacyjne powinno nastąpić nie później niż w okresie dwóch pierwszych lat od uruchomienia BUR. Rekomendacje sformułowane w wyniku badania ewaluacyjnego stanowią podstawę do opracowania i wdrożenia ewentualnej modyfikacji założeń BUR przez Administratora BUR, przy czym opracowanie powyższej modyfikacji powinno nastąpić w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego nie później niż w terminie sześciu miesięcy od dnia otrzymania rekomendacji z badania wskazujących kierunki modyfikacji lub w innym terminie wskazanym w raporcie ewaluacyjnym.

¹⁰ W przypadku, gdy cena usługi rozwojowej opisana w dokumencie księgowym jest wyższa niż cena wskazana w Karcie Usługi, dofinansowanie liczone jest w odniesieniu do kosztów usługi rozwojowej wskazanych w Karcie Usługi.

Podrozdział 4.3 – Poprawa zarządzania, rozwoju kapitału ludzkiego oraz wsparcie procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach

- 1) Wsparcie w zakresie poprawy zarządzania, rozwoju kapitału ludzkiego oraz wsparcia procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach realizowane jest na poziomie krajowym w ramach PO WER i obejmuje szkolenia i doradztwo w zakresie:
 - a) zarządzania przedsiębiorstwem, w tym zarządzania zasobami ludzkimi,
 - b) procesów innowacyjnych,
 - c) sukcesji w firmach rodzinnych,
 - d) wdrażania rekomendacji sektorowych rad do spraw kompetencji,
 - e) zwiększenia zdolności adaptacyjnych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w trudnościach lub ponownie podejmujących działalność gospodarczą (tzw. nowy start),
 - f) wdrażania i rozwoju technologii kompensacyjnych i asystujących.
- 2) Wsparcie, o którym mowa w pkt 1, może być realizowane w ramach RPO w odniesieniu do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, z wyłączeniem przedsiębiorców i pracowników, którzy zostali objęci powyższym wsparciem w ramach Działania 2.21 PO WER.
- 3) Wsparcie, o którym mowa w pkt 1 lit. a-b i d, jest realizowane analogicznie do warunków i procedur określonych w podrozdziale 4.1 pkt 1, pkt 5-8, pkt 10-12, pkt 13 lit. j-m i pkt 17-20.
- 4) Wsparcie, o którym mowa w pkt 1 lit. b i d, może zostać skierowane do pracowników dużych przedsiębiorstw, o których mowa w art. 2 pkt 24 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, pod warunkiem, że liczba pracowników dużych przedsiębiorstw nie przekroczy poziomu 25% liczby wszystkich osób objętych wsparciem w ramach danego typu operacji dotyczącego wsparcia, o którym mowa odpowiednio w pkt 1 lit. b lub d.
- 5) W przypadku wsparcia, o którym mowa w pkt 1 lit. b, skierowanego do pracowników dużych przedsiębiorstw, ze wsparcia są wyłączeni członkowie zarządu tych przedsiębiorstw, właściciele tych przedsiębiorstw oraz dyrektorzy generalni lub członkowie zarządu dysponujący władzą wykonawczą w przedsiębiorstwie.

Rozdział 5 – Wsparcie przedsiębiorców i pracowników wspomagające proces zmiany

- 1) W ramach RPO są podejmowane działania mające na celu wsparcie przedsiębiorców i pracowników wspomagające proces zmiany oraz wsparcie osób odchodzących z rolnictwa, które obejmują:
 - a) outplacement dla pracowników zagrożonych zwolnieniem, pracowników przewidzianych do zwolnienia lub osób zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracownika;
 - b) outplacement dla osób odchodzących z rolnictwa.
- 2) W ramach PO WER są podejmowane działania mające na celu wsparcie uczelni wyższych przechodzących proces konsolidacji, które obejmują outplacement dla pracowników uczelni zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracownika.
- 3) Outplacement, o którym mowa w pkt 1 i 2, jest wyłączony spod zasad PSF, przy czym zaplanowany tryb realizacji projektu zapewnia szybką reakcję na potrzeby uczestników projektu (np. w ramach projektu szybkiego reagowania realizowanego przez Beneficjenta pozostającego w trybie gotowości do świadczenia wsparcia outplacementowego na rzecz uczestników projektu). Outplacement obejmuje kompleksowy zestaw działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników projektu. Obligatoryjnym elementem outplacementu jest doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania, realizowane na warunkach określonych w Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. Inne formy wsparcia dobierane są indywidualnie w zależności od potrzeb konkretnego uczestnika projektu. Możliwe do realizacji są m.in. następujące formy wsparcia:
 - a) poradnictwo psychologiczne;
 - b) pośrednictwo pracy;
 - c) szkolenia, kursy, studia podyplomowe;
 - d) staże;
 - e) subsydiowanie zatrudnienia;

- f) sfinansowanie kosztów dojazdu do miejsca zatrudnienia lub dodatek relokacyjny na pokrycie kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia;
 - g) wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, w formie zwrotnej lub bezzwrotnej, które może być uzupełnione o wsparcie pomostowe w postaci pomocy finansowej.
- 4) W przypadku szkoleń i kursów, o których mowa w pkt 3 lit. c, uczestnikowi projektu przysługuje stypendium przyznawane na warunkach określonych w sekcji 3.5.1 Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.
 - 5) Staże, o których mowa w pkt 3 lit. d, są realizowane na warunkach określonych w sekcji 3.5.2 Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.
 - 6) Sfinansowanie kosztów dojazdu do miejsca zatrudnienia oraz dodatek relokacyjny na pokrycie kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia, o których mowa w pkt 3 lit. f, są przyznawane na warunkach określonych w sekcji 3.5.4 Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.
 - 7) Wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, o którym mowa w pkt 3 lit. g, jest skierowane w pierwszej kolejności do osób, które utraciły zatrudnienie w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed przystąpieniem do projektu, a także pracowników znajdujących się w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego lub osób odchodzących z rolnictwa.
 - 8) W przypadku pracowników zagrożonych zwolnieniem lub przewidzianych do zwolnienia, wsparcie powinno obejmować w pierwszej kolejności poradnictwo zawodowe, a także szkolenia i doradztwo przygotowujące do zmiany zawodu i uzyskania nowych kompetencji i kwalifikacji. Udzielenie wsparcia finansowego na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej dla pracowników zagrożonych zwolnieniem lub przewidzianych do zwolnienia powinno zostać poprzedzone szczegółową analizą pod kątem osiągnięcia finalnego efektu zastosowania instrumentu w kontekście realizacji zakładanych celów projektu, a także efektywności kosztowej udzielonego wsparcia.

- 9) Wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej i wsparcie pomostowe, o których mowa w pkt 3 lit. g jest przyznawane na warunkach określonych w podrozdziałach 4.2 – 4.5 Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.
- 10) IZ RPO oraz IP PO WER zapewniają, że w ramach outplacementu są wykorzystywane narzędzia umożliwiające tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, w tym w szczególności w odniesieniu do pracowników po 50. roku życia oraz osób z niepełnosprawnościami, na warunkach określonych w Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, z wyłączeniem postanowień rozdziału 7 pkt 17 tych wytycznych.
- 11) IZ RPO oraz IP PO WER zapewniają, że minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej wsparcia przewidziany w ramach projektów outplacementowych wynosi co najmniej 50% całkowitej liczby osób, które zakończyły udział w projekcie.
- 12) IZ RPO oraz IP PO WER zapewniają, że minimalny poziom wskaźnika „*liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie*” wynosi co najmniej 50% całkowitej liczby osób, które zakończyły udział w projekcie. Definicja i sposób pomiaru ww. wskaźnika zostały określone w załączniku nr 2 do Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.

Rozdział 6 – Kontrole projektów PSF

- 1) Kontrole projektów PSF są prowadzone z uwzględnieniem wymogów określonych w Wytycznych Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 oraz zgodnie z częstotliwością i na zasadach określonych przez IZ RPO w ramach danego PO, przy uwzględnieniu specyfiki projektów, o których mowa w Wytycznych.
- 2) Kontrole projektów PSF są prowadzone zarówno przez IZ RPO u Beneficjentów oraz przez Beneficjentów w odniesieniu do przedsiębiorców objętych wsparciem.

- 3) Administrator BUR upoważni IZ RPO, z możliwością przekazania upoważnienia Beneficjentowi, do prowadzenia kontroli w miejscu świadczenia usługi rozwojowej (wizyta monitoringowa) przez podmiot świadczący usługi rozwojowe.
- 4) W trakcie kontroli projektu PSF dokonywanej przez IZ RPO w siedzibie Beneficjenta sprawdzeniu podlegają kwestie wskazane w podrozdziale 4.1., w tym w szczególności:
 - a) sposób udzielania wsparcia na rzecz przedsiębiorców, w tym:
 - i. kierowanie wsparcia do mikro, małych i średnich przedsiębiorców, o których mowa w podrozdziale 4.1. pkt 3,
 - ii. kierowanie wsparcia do preferowanych grup docelowych, branż, sektorów, typów działalności, określonych przez IZ RPO w regulaminie konkursu,
 - iii. przyznawanie wsparcia wyłącznie na usługi wybrane przez przedsiębiorcę za pośrednictwem BUR, z wyłączeniem usług, o których mowa w podrozdziale 4.1. pkt 13,
 - iv. wyłączenie możliwości realizacji usług rozwojowych przez podmiot pełniący funkcję Operatora w danym projekcie PSF;
 - b) prawidłowość refundacji i dofinansowania usług rozwojowych oraz rozliczania finansowego umów wsparcia – o ile dotyczy, w tym m.in.:
 - i. finansowanie wsparcia do wysokości maksymalnych limitów ustalonych przez IZ RPO zgodnie z warunkami określonymi w Wytycznych,
 - ii. weryfikacja dokumentów rozliczeniowych składanych przez przedsiębiorców, w szczególności faktur, potwierdzeń zapłaty oraz dokumentów potwierdzających skorzystanie z usługi rozwojowej,
 - iii. dokonanie oceny odbytych usług rozwojowych zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych,
 - iv. dokonywanie terminowej płatności za usługę;
 - c) prawidłowość udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis*;
 - d) sposób monitorowania realizacji wsparcia, w tym monitorowania postępu rzeczowego;
 - e) sposób realizacji kontroli udzielanego wsparcia na poziomie przedsiębiorców;

f) archiwizacja dokumentacji i zachowanie ścieżki audytu.

- 5) Kontrole projektu PSF prowadzone przez Beneficjentów w odniesieniu do uczestników projektu (przedsiębiorcy delegującego pracowników do udziału w usłudze rozwojowej oraz pracowników przedsiębiorcy) są przeprowadzane:
 - a) na dokumentach, w tym w siedzibie przedsiębiorcy;
 - b) w miejscu realizacji usługi rozwojowej (wizyta monitoringowa).
- 6) Kontrole projektu PSF w siedzibie Beneficjenta są prowadzone na podstawie dokumentów rozliczeniowych dostarczonych przez przedsiębiorcę (m.in. dokumentów finansowych, zaświadczeń o ukończeniu usługi rozwojowej) i obejmują sprawdzenie, czy usługi rozwojowe zostały zrealizowane i rozliczone zgodnie z warunkami umowy wsparcia w ramach projektu PSF.
- 7) Istotny element kontroli projektu PSF prowadzonych przez Beneficjentów stanowi wizyta monitoringowa na miejscu realizacji usługi rozwojowej, której celem jest sprawdzenie faktycznego dostarczenia usługi rozwojowej i jej zgodności ze standardami określonymi m.in. w Karcie Usługi.
- 8) W uzasadnionych przypadkach wizyty monitoringowe, o których mowa w pkt 7, mogą być prowadzone przez IZ RPO.
- 9) W ramach procedur kontrolnych IZ RPO wdrażają mechanizmy kontrolne mające na celu wykrywanie sytuacji podwójnego finansowania usług rozwojowych przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą na terenie wykraczającym poza obszar jednego regionu oraz korzystającego ze wsparcia w ramach różnych projektów po uzyskaniu informacji z systemu BUR lub innych źródeł.